

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

Stichting Houtrookvrij
info@houtrookvrij.nl

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

T 070-456 0000
F 070-456 1111

Ons kenmerk

IENW/BSK-2022/80818

Datum 22 april 2022
Betreft Reactie op brief "Schadelijkheid particuliere houtstook
ernstig onderschat"

Geachte mevrouw Nijenhuis,

Hartelijk dank voor uw brief van 17 februari 2022 waarin u mede namens Stichting Houtrookvrij, Vereniging Leefmilieu, Luchtfonds en Clean Air Nederland aandacht vraagt voor de schadelijkheid van houtstook voor de gezondheid. U vraagt aandacht voor de praktijkemissies van houtstook, u geeft aan dat u zorgen heeft over het effect van de toenemende gasprijs op de houtstookemissies en dat u twijfelt over de effectiviteit van stooktips. Ook vraagt u om aanvullende maatregelen waaronder: landelijke voorlichtingscampagnes, het uitfasen van alle houtkachels voor 2026, het instellen van vaste stookdagen en een landelijk stookverbod bij code oranje of rood van de Stookwijzer. In deze brief geef ik, mede namens de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, een reactie op de door u genoemde punten.

Belang aanpak houtrookemissies

Allereerst wil ik aangeven dat de aanpak van houtstookemissies een belangrijk onderwerp is in het luchtkwaliteitsbeleid, en onderdeel uitmaakt van het Schone Lucht Akkoord. Ik ben mij ervan bewust dat houtrookemissies voor, soms ernstige, overlast en gezondheidsklachten kunnen zorgen. Het doel voor houtstook in het Schone Lucht Akkoord is een afname van de emissies. Speciale aandacht gaat daarbij uit naar de handhaving van overlastsituaties en het creëren van een gezondere leefomgeving voor gevoelige groepen. Daarvoor heb ik in het Schone Lucht Akkoord met gemeenten en provincies een pakket van maatregelen, activiteiten en pilots afgesproken.

Ik vind het belangrijk dat de aanpak van houtrook daadwerkelijk de negatieve gezondheidseffecten en overlast vermindert. Tegelijkertijd heb ik ook oog voor de effecten van maatregelen op mensen die nu een houtkachel bezitten.

Ik hecht daarom aan de inbreng van verschillende partijen bij de aanpak van houtrookemissies. Zo is uw Stichting Houtstookvrij betrokken bij het thema houtstook in het Schone Lucht Akkoord, net als bijvoorbeeld het Longfonds en de Nederlandse Haarden en Kachel branche. Stichting Houtrookvrij was ook betrokken, via de klankbordgroep, bij de verkenning van aanvullende maatregelen die 30 maart gepubliceerd is.

Feitelijke uitstoot

In uw brief geeft u aan dat de emissies van houtstook in de praktijk hoger zijn dan de gemeten emissies bij de testomstandigheden en dat u van mening bent dat daardoor de emissies en gezondheidseffecten van houtstook onderschat worden. U heeft gelijk dat praktijkemissies voor houtstook hoger kunnen zijn dan de gemeten emissies onder testcondities. Daarom wordt in de berekeningen van de emissies en gezondheidseffecten van houtstook, zoals in de voortgangsmeting van het Schone Lucht Akkoord, al uitgegaan van praktijkemissies. TNO stelt, in opdracht van het RIVM, de emissiefactoren vast. Met deze emissiefactoren worden de houtrookemissies bepaald voor de emissieregistratie. De emissieregistratie moet daarbij voldoen aan de richtlijnen van het Europese Milieu Agentschap. De cijfers in de emissieregistratie komen overeen met het gemiddelde van de meest voorkomende literatuurwaarden van praktijkemissies en met die uit het internationale Guidebook van het Europese Milieu agentschap.

Effect hogere gasprijs

In uw brief vraagt u ook aandacht voor het effect van een hogere gasprijs op luchtvervuiling door houtstook. Door een hogere gasprijs kan zowel de aanschaf als het gebruik van houtkachels toenemen. Ik wil voorkomen dat de hogere gasprijs zorgt voor een toename van luchtvervuiling en van negatieve gezondheidseffecten en overlast door houtstook. Tegelijk kunnen de hogere gasprijzen er ook voor zorgen dat maatregelen om houtstook te beperken, grotere financiële consequenties hebben voor huishoudens met een kachel. Ik vind het belangrijk om een goed beeld van de ontwikkeling van de houtstookemissies en het effect van maatregelen te hebben. Daarom ga ik in gesprek met onder andere het Planbureau voor de leefomgeving (PBL) en het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), om te onderzoeken wat de aard en omvang van de onzekerheden in de emissieramingen in de Klimaat en Energie Verkenning (KEV) is, en wat de korte en langere termijn gevolgen van de stijgende gasprijzen op de houtstookemissies kunnen zijn. Daarbij betrek ik ook uw vraag over het effect van Ecodesign kachels op de uitstoot van ultra fijnstof.

Effectiviteit stooktips

In uw brief geeft u aan dat u van mening bent dat stooktips ten onrechte als oplossing worden voorgesteld ter vermindering van emissies en gezondheidsschade door kachels. U geeft aan dat u geen effect van stooktips verwacht omdat er geen beperkingen aan houtkachels worden opgelegd. Het doel van mijn aanpak is het beperken van de emissies, negatieve gezondheidseffecten en overlast. Beperkingen voor kachels kunnen een middel zijn om de emissies te verminderen, maar zijn geen doel op zich. Met een correcte installatie, door alleen schoon en droog hout te stoken en met een juiste wijze van aansteken kan de emissie en overlast worden beperkt. Onderdeel van de stooktips is ook dat kacheleigenaren via de stookwijzer en het stookalert worden opgeroepen om niet te stoken bij ongunstig weer, waarbij de luchtvervuiling minder goed verspreidt. Ik hecht er daarom aan om, als onderdeel van een breder pakket aan maatregelen, ook in te blijven zetten op het communiceren van stooktips en het geven van trainingen om verantwoordelijker te stoken.

In uw brief gaat u specifiek in op de effectiviteit van de Zwitserse stookmethode. Ik heb hierover op 9 november 2021 in een brief aan de Tweede Kamer¹ gemeld: "Het RIVM geeft aan dat uit de beperkte wetenschappelijke literatuur blijkt dat het gebruik van een methode waarbij het vuur van bovenaf wordt aangestoken, zoals de «Zwitserse methode», in veel gevallen kan bijdragen aan het verminderen van de emissies in de opstartfase van het stoken. Bij de opstartfase kunnen de emissies hoog zijn. Daarom wordt de Zwitserse stookmethode als nuttige tip beschouwd om de emissies terug te dringen. Bij bepaalde typen installaties kan het echter zijn dat de methode geen effect sorteert. In deze gevallen adviseert de fabrikant dan ook een andere stookmethode."

Aanvullende maatregelen

Ik heb een verkenning laten uitvoeren naar aanvullende maatregelen om de emissies van houtstook te verminderen². Bij deze verkenning zijn de suggesties voor aanvullende maatregelen van een brede groep stakeholders, waaronder Stichting Houtrookvrij, meegenomen. De maatregelen die u voorstelt maken ook onderdeel uit van deze verkenning. Ik bespreek met medeoverheden en stakeholders, waaronder de Stichting Houtrookvrij, op basis van de verkenning van aanvullende maatregelen, hoe we emissies en negatieve gezondheidseffecten van houtstook verder kunnen verminderen. Daarbij betrek ik ook de ervaringen uit de pilots houtstookarme/houtstookvrije wijken en de inzichten uit de verkenning stookverbod bij stookalert. U bent inmiddels per mail geïnformeerd over de resultaten van het onderzoek naar aanvullende maatregelen en de vervolgstappen.

Mijn streven is om in de tweede helft van 2022 de Tweede Kamer te informeren over de vervolgstappen die ik neem. Voorafgaande aan dit besluit betrek ik medeoverheden en stakeholders, waaronder de Stichting Houtrookvrij.

Afsluitend

Mijn inzet is erop gericht om te zorgen dat de emissies en overlast van houtrook de komende jaren daadwerkelijk afnemen. Dat doe ik met een pakket aan maatregelen met, naast voorlichting, ook regelgeving, pilots, onderzoek en het versterken van toezicht en handhaving.

Ik vind het daarom belangrijk dat partijen als Stichting Houtrookvrij en Longfonds, naast de medeoverheden, kennisinstituten en het bedrijfsleven betrokken zijn bij de aanpak en de doorontwikkeling van het beleid. Ik wil u graag bedanken voor uw inbreng en ik hoop dat u ook in de toekomst betrokken blijft.

Ik hoop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,

DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

drs. V.L.W.A. Heijnen

¹ Kamerstuk 30 175 Nr. 392

² Royal HaskoningDHV, 2022. Beleidsverkenning aanvullende maatregelen om de emissies van particuliere houtstook te beperken